

Đolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOVELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETI I. — Stev. 43

NOVO MESTO, 23. decembra 1950

Izhaja tedensko

„Skrbite za ljudsko blaginjo in poglabljajte pravo ljudsko demokracijo!“ naročajo volivci novo izvoljenim okrajnim ljudskim odborom

V nedeljo 17. decembra je ljudstvo črnomaljskega, novomeškega in trebanijskega okraja izvolilo nove okrajne ljudske odbore. Ti odbori imajo za seboj moč ljudskih množic, ki so z zaupanjem in prepričanjem svoobodno volile politično najbolj zanesljive in gospodarsko najbolj sposobne kandidate. Z medsebojnim zaupanjem, s pomočjo ljudstva odborom in odborov ljudstvu, ne smejo v nobenem primeru izostati uspehi, ki jih od nas vseh terja zadnje leto naše prve petletke in ki jih od nas tako zanesljivo pričakuje modro državno vodstvo v teh usodnih in veličastnih letih graditve temeljev naše socialistične domovine.

Pred volitvami

Nihče ni dvomil v uspeh volitev v naših treh okrajih. Naše ljudstvo, ki je že neštetočrat dokazalo zaupanje v vodstvo države, je tudi sedaj odločno povedalo, da ne krene s poti, ki mu jo je začrtalo vodstvo s Partijo

na celu. Na predvolivnih sestankih je do kosti otipalo vsakega kandidata posebej in premisljeno ter s preudarkom določilo najboljšega, tako da lahko trdimo, da so novoizvoljeni odbori resnično močni in sposobni, da vodijo svoje volivce v lepši jutrišnji dan. Na teh sestankih so se najbolj zanimali za gospodarska vprašanja in pa za notranje in zunanjje politično življenje. Megleni pogledi so se razjasnili in marsikaj je po teh volitvah jasnejše, kot je bilo še včeraj. Kjer je bilo potrebno, so bili sestanki tudi po dvakrat, trikrat. Določenim komisijam na voliščih je bil postopek vestno razložen. Udeležba je bila skoraj povsod prav dobra. Okrajni aktivisti so vložili pred volitvami vse svoje sposobnosti in pomagali volivcem z razgovori, da so stopili na volišče pripravljeni in podkovani bolj, kot kdaj prej. Na dan pred volitvami so povsod okrasili nad vse lepo volišča, postavili mlaje in napisali parole v duhu velikega časa, ki ga danes preživljamo.

Zlorabo zaupanja mu ne bi odpustil!

Vlažna decembska noč se je umikala po membnemu dnevnu. Pred številnimi volivi so se že v zgodnjih jutranjih urah zbirale skupine volivcev. Marsikje so prihajali v skupinah, nekateri po prvi jutranji maši, drugi v dopoldanskih urah, zamudniki so pa pohiteli v popoldanskih urah. Kakor je kdo mogel in hotel, vsak je volil po svoji mili volji.

Najlepše je bilo zjutraj. Na mestih, kjer so prejšnji večer goreli v čast volitev kresovi, se ni ugasnil žar, ko so prvi volivci volili in ne v redkih primerih takoj po izpolnjeni državljanški dolžnosti pohiteli na prostovoljna dela. Tako je bilo v Podhosti, Soteski, Poljanah in drugod. Delali so v zadrugah, v gozdu, popravljali pota itd. — V Črnomlju, Novem mestu, Mokromogu, v mestih in vseh so volivce klicale na volišče vzpodbudne budnice, vesele pesmi in vzklik, prepojeni z zvestobo do Partije in državnega vodstva, z vzklik zaupanja kandidatom.

Ernest Bele, strokovni delavec pri »Vodovodu« MLO Novo mesto, je bil med prvimi, ki je spustil pomembno kroglico v pravo skrivenico. Tako po častnem dejanju je odhitel v delavnico in ves dan delal. On je počastil volitve z delom in to delo bo prineslo presenečenje tovarni eteričnih olj v Obrku. ki komaj čaka, da steče. Po zaslugu Beleta bo stekla preje! Beletu je sledilo število drugih v vseh treh okrajih. Videli smo ljudi po tovarnah, v uradilih in tudi na polju.

Ob osmi uri zjutraj je novomeška razglasna oddajna postaja z vedrino poročala prve uspehe: 27. volivna enota v Novem mestu 41 %, 74 volivna enota v Smilnici pri Novem mestu 52 %, na volišču Podgorz Dvor 55 %, na Strugi do 9. ure zjutraj 100 %!

Bedne, spolzke glište . . .

Medtem, ko so že v dopoldanskih urah beležili v Zabji vasi, Irča vasi, Strugi, Hrušici, Starih žagah in še in še 100% uspehe, so se v nekaterih krajih zvijale spolzke glište: »Jaz ne grem na volišče! Bodti pameten, umakni se jim v zidanico!«

Med temi nesnagami je bila tudi znana Karolina Kobe iz Spodnjih Sušic. Zvesto ob njeni strani je prišepetoval tudi Kren Karol, Uboga Korlička, ki vaju je najbrže ime združilo, ali vesta, kako bedna, nespočeta sta s svojo grdobijo!

Tudi v KLO Skocjan so se nekateri skrivači umikali v vinograde. Ko so se nalezli kapiji, ki je niso vredni, so postali junaki

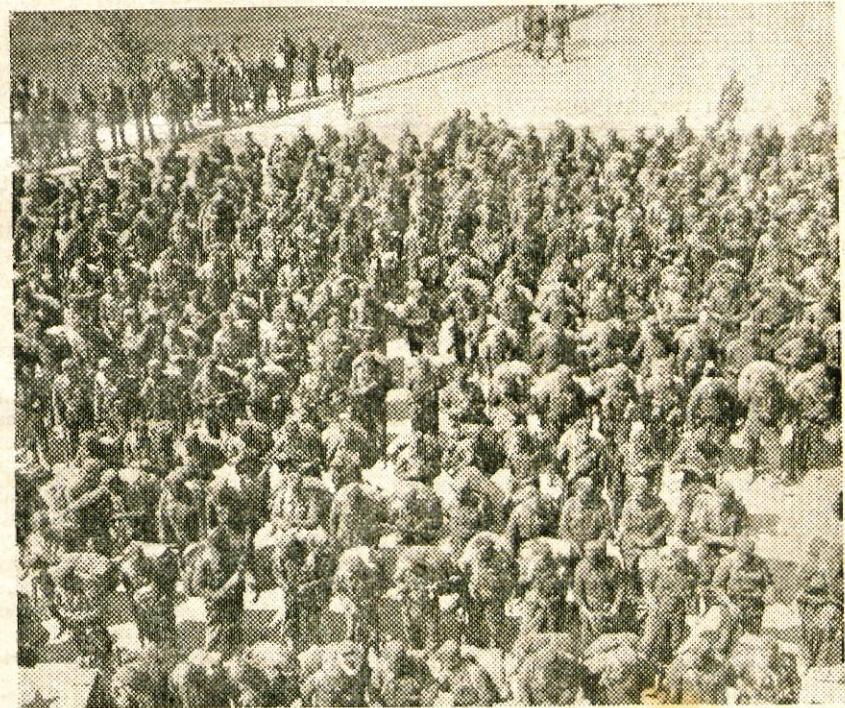
14. uri je na voliščih znova oživel, posebno na trebanjskih, kjer so najuspešnejše volili.

Vedno bliže zmagi na večini volišč, le v Škocjanski dolini in St. Jemnejski, se je nekoliko zataknilo in tudi do 19. ure ni prišlo nad 70 %. Zanimivo je to; v najbogatejših krajih — najmanj uspeha. Vse to pa se skrije pred uspehi, ki jih je doseglia večina vo-

lišč. Rezultati, doseženi v vseh treh okrajih, so veren izraz politične zavesti ljudi.

Z nočjo je pričelo snežiti. Počitka vredni ljudje so bili zbrani trezni v topnih sobah in govorili o novo izvoljenih odbornikih, izražali vero v boljše jutri, tisti pa, ki so se umaknili, so se kotalili po blatnih poteh pisanji iz zidanic ...

Naša armada, kovačica novih ljudi

Nobena druga vojska ni med zadnjo vojno v tolikšni meri razvila množičnega junaštva, kakor naša narodno osvobodilna vojska, današnja Jugoslovanska armada. V našo vojsko so med vojno pritekali stotisoč delavcev, kmetov in intelektualcev, v njih rasli, se razvijali in prerajali v zavedne, disciplinirane borce, organizatorje in voditelje, v nove ljudi, v graditelje novega življenja.

Kako je bilo to mogče v takšnem obsegu in s takšno hitrostjo v armadi?

Zato, ker je naša armada nova armada, nova po svojem duhu, po idejah, ki je z njimi prezeta, ki so jo vodile med vojno in ki se je na njihovi podlagi gradila, borila in zmagovala.

To so najdoslednejše demokratične ideje našega časa: Borba za svobodo narodov, za pravice delovnih ljudi, za bratstvo in enakopravnost narodov. To so pravzaprav ideje, ki jih je dal svetu Lenin in ki jih je v naših razmerah mojstrosko uresničil tovariš maršal Tito z vstajo ljudskih množic in z borbo za zgraditev države. Te ideje so napravile iz naših navadnih, malih ljudi, od katerih niso vladajoči razredi pričakovani ničesar, razen, da bi jim bili sužnji, največje junake v zgodovini naših narodov, sposobne, da premagajo vse težave, združijo vse trdnjave — sposobne, da ustvarijo novo srečnejše življenje.

Naša armada se je gradila in se gradi prav na podlagi teh idej.

Naj živi praznik Jugoslovanske armade 22. decembra!

Naj živi naša zmagovalna armada!

Naj živi voditeljica naše armade Komunistična partija!

Naj živi Centralni komite in njegov sekretar, maršal Tito!

Naj živi naše delovno ljudstvo, graditelj te edinstvene Armade!

Vedno bliže . . .

Ob 13. uri je nastalo na vseh voliščih zatišje. Ljudje so obedovali in počivali. Posebno v Gornjih in Spodnjih Kotih so bili zadovoljni: za seboj so imeli 100% uspeh. Njihovi poti so sledili v Brusnicah z 97 % in mnogi drugi kraji v vseh treh okrajih. Po

Več tisoč državljanov v okraju bi lahko še vključili v Zvezo borcev

Preteklo nedeljo je bil v Novem mestu občni zbor Zveze borcev. Izvoljeni delegati krajevnih zvez ZB so položili račune o delu svojih organizacij, prav tako pa je poročal o uspehih in slabostih ZB okrajnega odbora ZB. Zboru so prisostvovali kot gostje člani OK KPS, oficirji JA in zastopniki organizacij OF, glavni odbor ZB pa je zastopal njegov član tov. Franc Hočevar.

Sekretar okrajnega odbora ZB tov. Moro Avgust je začel zborovanje ter predlagal razne komisije, predsednik ZB tov. Hlede Lojze pa je v daljšem in izčrpnom poročilu orisal delo organizacije. Iz njegovega referata in diskusije posnemamo nekaj misli.

Dejstvo je, da organizacije ZB osnovne naloge, ki so si jo zadale že na zadnjem občnem zboru, v celoti niso izvršile: v svojih vrstah imajo še vse premalo članov! Res je, da je v 30 krajevnih zvezah zdaj 2748 članov in članic, res pa je tudi, da ima v okraju še več tisoč ljudi vse pogoje za sprejem v Zvezo borcev! Odborniki krajevnih zvez še vedno pozabljajo na stotine partizanskih mamic, tihih aktivistov, gospodarjev, ki so nam pomagali v letih vojne s hrano, s prevozi, z dajanjem pomoči v stotih oblikah! Teh skromnih sodelavcev, ki so marsikomu izmed nas rešili življenje in bili cementna vez vojske z ljudstvom, v mnogih vaseh še niso povabili v vrste Zveze borcev. Delegati so zato sklenili, da bodo enkrat za vselej odpravili to pomanjkljivost in pomnožili vrste čl nov ZB z vsemi, ki spadajo v naše vrste.

Delegati so sami kritizirali, da pri razdeljevanju pomoči v materialu in kreditih za

obnova v vojni porušenih zgradb organizacije ZB niso dovolj sodelovali. Zato je prišlo do krivic in napak, ki se morajo zdaj, ko bo treba kredite vračati, popraviti. V marsikateri vasi so doobili špekulantki po 20.000, 30 tisoč din — v Suhih krajini nekdo celo 150.000 dinarjev kredita, obnovili pa niso nič — ali pa so si postavili košate stavbe, ki jih pred vojno sploh niso imeli.

Krajevne zveze iz Vavte vasi, St. Jerneja, Smihela pri Novem mestu, Zužemberka, Podhoste, Straže, Dolenjskih Toplic in Gaberja so bile med letom najbolj delavne. Vse organizacije ZB okraja pa so pozabljale na glavno nalogo svojega dela: na pomoč pri predvojaški vzgoji mladine, na sodelovanje in vodilno vlogo v organizaciji Rdečega križa, Ljudski tehniki, protiletalski zaščiti, na povezavo z gasilci, s fizkulturnimi organizacijami in na usmerjanje streških družin. To popraviti in učvrstiti bo naloga krajevnih zvez ZB v naslednjih mesecih.

V razpravljanju o spremembni pravil ZB so delegati predlagali okrajnemu odboru, da naj bi znašala letna članarina organizacije 60 din.

Izvoljen je bil nov okrajni odbor ZB ter 18 delegatov za II. kongres Zveze borcev Slovenije, med katerimi so najboljši borcepartizani in aktivistki Dolenjske.

Kakšno naj bo delo ZB, sta delegatim v daljših pojasnjevanjih povedala tov. Hočevar v imenu GO ZB in tov. Zugelj, sekretar OK KPS. S pozdravnim pismom glavnemu odboru ZB Slovenije je bil občni zbor zaključen.

FRONTA V TREBANJSKEM OKRAJU mora razširiti svoje vrste

V nedeljo je bilo v dvorani doma ljudske prosvete prvo zasedanje novoizvoljenega okrajnega zbora OF. Od 174 delegatov jih je prišlo 139. Predsednik OO OF tov. Lovro Grden je podal poročilo o političnem in gospodarskem stanju okraja, sekretar OO OF tov. Franc Zidar pa organizacijsko poročilo o delu Fronte v letu 1950. Delegati in gostje je v imenu IO OF Slovenije pozdravil minister tov. Nace Voljé.

Iz poročil in razpravljanja delegatov je bila razvidna delavnost frontnih organizacij, ki so dosegne ponekod dobre, ponekod pa prav malekostne uspehe. Drži namreč dejstvo, da je v vrstah OF danes komaj 48 % volivcev okraja, letos pa se je število članstva povečalo samo za 250! Clani prejšnjega plenuma OF so že večkrat na zasedanjih razpravljal o tej največji pomanjkljivosti Fronte trebanjskega okraja, vendar pa preko ugotavljanja še vedno niso prišli. Okrajni zbor OF je uvidel, da ga čaka tu prva zelo pomembna naloga: vključiti v OF vse, ki imajo pogoje za sprejem.

Novi vaški odbori OF so ponekod začeli prav dobro delati. Tako odbor v Selih-Sumberku, kjer so sprejeli dobre sklepe za prostovoljno javna dela. Na Primskovem vaški odbor OF in KLO sama brez posredovanja okrajnih nameščencev skrbita za odkupe, ki v redu potekajo. Te dni je prejela Fronta na Primskovem kot prva v okraju prehodno začetnico šestmesečnega tekmovanja. — Na drugi strani pa živi kakšnih 20 vaških odborov v prav takem mrtviliu kakor pred zadnjimi volitvami. V Skovcu se starci odbor leta dni ni sestal, novi odbor pa dozdaj tudi še ni prišel skupaj. Delegat iz Skovca je na zasedanju obljubil, da bo odslej drugače, delegat iz Velikega Gabra pa je poročal, da so sklenili »polža«, ki jim je zlezel na nedograjeni zadružni dom. V Velikem Gabru namreč preko zabetoniranih temeljev in kleti

(Nadaljevanje s 1. strani).

Z zavhanimi rokavi vedro v bodočnost

Zaupanja vredni kandidati so bili častno izvoljeni. Zaupnica — dana od ljudstva — jim bo kažpot v bodočem delu. Skrbti za blaginjo volivcev, bodro stopili v nelahko bitko za izboljšanje gospodarskega stanja v državi, bo od danes naprej njihova velika dolžnost. Biti pravičen, zavedati se, da ljudstvo ni tjavdan spustilo kroglice v pravo skrinjico — naj jim bo pri vseh delih na umu. Videj bodo in se tudi prepričali, da je ljudstvo pravljeno za nadaljnje žrtve, če bodo pravične. Smelo naprej za blaginjo ljudstva in za poglobitev prave ljudske demokracije! — kakor je to tako lepo in pametno povedal na volišču volivec v Gaberjah pod Gorjanci.

Z medsebojno pomočjo, z vero in zaupanjem v državno vodstvo in partijo, nam ta cilj ne more in ne sme spodrsniti!

Jože Bon.

Grdo je biti „figa mož“

V črnomeljskem okraju so ljudje vpisali 4.356.000 din v drugo ljudsko posojilo. Lep denar za tako pasivno pokrajino naše domovine! V samem začetku posojila so vpisali in tudi dali 2.729.600 din, ostalo so se obvezati plačati v obrokih. Do 13. decembra je bilo plačanih obrokov za 985.300 din.

V rednem plačevanju obrokov prednjačijo sledeča vpisna mesta: Narodna banka Črnomelj, Okrajni magazin, DES, Okrajna apnenica, Dom onemoglih v Metliki, Okrajno od-kupno podjetje Črnomelj, Javno tožilstvo Črnomelj, železniška postaja Metlika, Osnovna vpisna komisija Jelševčice in Prelesje. Navedena mesta so do danes svoje obvezne in obljube popolnoma izpolnila.

Imamo pa kraje v črnomeljskem okraju, ki radi pozabljajo na dano besedo. Med temi so tudi sledeča vpisna mesta: Okrajno pre-

vozništvo v Črnomelju, Splošno kmetijsko gospodarstvo Semič, Delegacija žitnega fonda Črnomelj, Državno posestvo Vinomer, Adlešiči, Velika in Mala selo, Dolenjci, Cerovec, Dragatuš, Obrh, Zapodje, Mali in Veliki Nerajc, Griblje, Cerkvišče, Loka, Vojna vas, Čudino selo, Lokvica, Grabročki, Petrova vas, Lokve, Rožanc, Gornja Paka, Mihelja vas, Primosten, Predgrad, Semič, Kot, Sveti duh, Sinji vrh, Speharji, Sedovci, MLO Črnomelj, MLO Metlika, KDZ Griblje in KDZ Stražni vrh.

Bilo bi napač valite krvido vpisovalcem, ki so prav gotovo pripravljeni vsak čas izpolniti dano obljubo, potrebno pa je opozoriti vse tiste in to so tudi množične organizacije, naj vendar podrezajo vpisovalec na dolžnost. Ni gršega na svetu kot dobiti ime »figa mož«.

Da bomo vedeli pri čem smo in na koga lahko računamo

Delo okrajne komisije v Novem mestu za prevedbo delavcev se je začelo 2. novembra in se bliža zaključku. Omenjena komisija preverja osebje vseh lokalnih industrijskih podjetij, ki imajo zaposlenih manj kot 30 delavcev ter vsa podjetja komunalne dejavnosti. Ostala podjetja lokalne industrije pa prevaja komisija, ki jo sestavljajo zaposleni delavci v podjetjih, iz katerih vrst je ista zbrana. Od teh komisij je prva končala prevedbo komisija okrajnega podjetja »Kremen«, nato Mestno čevljarsvo v Novem mestu. Industrija perila MLO Novo mesto in operarna Zalog ter Keramika v Novem mestu niso v samem začetku pokazale prvega razumevanja za prevedbo, zato se nahajajo med zadnjimi pri tej izredno važni nalogi.

Okrajna komisija za prevedbo je prevedala Okrajno lesno industrijsko podjetje Dvor, Tkalcnico MLO Novo mesto, Mesarijo, Klavničico, Hotele, Restavracije itd. Prevedla je tudi vse cestarje in šoferje. Do 15. decembra je prevedla preko 200 delavcev. Ta komisija opravlja svojo nalogo v glavnem dobro. V samem začetku je delo komisije nekam šepalo, ker niso imeli vsi delavci v redu svoje dokumente. Najprej je bilo delo opravljeno v Tkalcnici MLO Novo mesto in pri Okrajnem lesno-industrijskem podjetju Dvor. Za prevedbo se je vzorno pripravil »Zidarski« v Zužemberku. Da ni delo komisije že končano, leži krivda na samih delavcih, ki se niso kljub opozorilom pravočasno pripravili z osebnimi dokumenti, ali jim pa ni bil od strani odgovornih dovolj jasno razločen ponamen prevedbe.

Pritožb ni bilo veliko. Le pri podjetju »Kremen« so bile vložene štiri pritožbe, ki jih je rešila sama komisija v podjetju. Povabilo so se pa primeri, da ni delavec kljub večkratnim opozorilom predložil potrebne dokumente in se mu niso mogla vsteti vsa leta men prevedbe.

Pritožb ni bilo veliko. Le pri podjetju

služb. Namesto, da bi opozoril komisijo o pomanjkljivosti, jo obrazložil in povedal, da ne more priti pravočasno do potrebnih listin, je napravil pritožbo in s tem le zapletel delo komisije.

Klub vsem pomanjkljivostim, ki pa niso velike, bo delo odgovornih komisij kmalu uspešno končano. S to prevedbo, ki je bila nujno potrebna, bomo končno vedeli, pri čem smo in na koga lahko računamo. In to je velika stvar!

Izpolnili so plan

Dne 28. novembra je sirena žage »Seško« vznemirila prebivalce Kočevja. Iznenada je zatulila. Od ust do ust je šlo povpraševanje — kje gori? Ljudje pa, ki živijo z duhom časa in se zanimajo za razvoj gospodarstva v okraju, so to vznemirjenje kmalu pomirili s pojasnjevanjem, da je znak sirene dan v počastitev dovršitve letnega plana obrata »Seško«.

Obrat »Seško« je starejšega tipa in že s precej iztrošenim strojnim parkom ali velika skrb in požrtvovalnost tehničnega osebja je ustvarila vse pogoje za to, da je celotni delavski kolektiv na svojem sestanku enodušno sklenil, da bo pokrenil vse v syrno dovršitev letnega plana — kateri ni majhen — najkasneje do 20. decembra t. l. Po velikem dogodku prevzema obrata po delavskem svetu oziroma upravnem odboru se je delavni elan kolektiva stopnjeval iz dneva v dan. Povisili so obratovanje na dve izmeni po 11 ur. Budna pažnja tehničnega osebja za nemotenje obratovanje in delovni polet celotnega kolektiva je dovedel do velikega uspeha, tako da je bil letni plan dosežen že do 28. novembra t. l. do 14. ure, to je veliko pred zadnjim rokom in en mesec pred iztekom leta. —ko.

Dokaz demokratičnosti

NAŠE LJUDSKE OBLASTI

V SVET ZA PROSVETO IN KULTURO pri Okrajnem izvršnem ljudskem odboru Novo mesto so bili izvoljeni:

Predsednik sveta: Kasesnik Ivan, poverjenik za prosveto in kulturo.

Clani: Kasesenik Palmira, ravnateljica gimnazije, Novo mesto; Nečimer Alojzij, ravnatelj učiteljišča, Novo mesto; Mrvar Franc, ravnatelj nižje gimnazije, Zužemberk; Jurčec Ivan, upravnik Dijaškega internata; Smrdl Milan, telovadni učitelj, Novo mesto; Jazbinšek Avgust, predsednik SKUD »Dušan Jereb; Romanč Peter, predstavnik Zveze borcev Novo mesto; Kebe Ludvik, sekretar LMS Novo mesto; Turk Adolf, poverjeništvo za finance, Novo mesto; Zagorc Franc, upokojeni učitelj, Novo mesto; Novak Henrik, Stopiče.

V SVET ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO pri Okrajnem izvršnem ljudskem odboru Novo mesto so bili izvoljeni:

Predsednik sveta: Zupančič Lojze, poverjenik za zdravstvo, Novo mesto.

Clani: More Slavko, poverjenik za lokalno gospodarstvo, Novo mesto; Kolečnik Milka, ravnateljica Okrajnega magazina, Novo mesto; Jeviček Miloš, upravnik »Mizarstva« MLO Novo mesto; Henigman Anton, upravnik »Cevljarske« MLO Novo mesto; Lukšič Stanislav, predstavnik Okrajnega sindikalnega sveta, Novo mesto; Majzelj Dodo, sekretar Zveze borcev, St. Jernej; Smajlek Martin, predstavnik Rdečega križa, Novo mesto; Baš Mara, predstavnica AFZ, Novo mesto.

V SVET ZA INDUSTRIJO pri Okrajnem izvršnem odboru Novo mesto so bili izvoljeni:

Predsednik sveta: Mišigoj Janko, poverjenik.

Clani: More Slavko, poverjenik za lokalno gospodarstvo, Novo mesto; Kolečnik Milka, ravnateljica Okrajnega magazina, Novo mesto; Jeviček Miloš, upravnik »Mizarstva« MLO Novo mesto; Lukšič Stanislav, predstavnik podjetja »Kremen«, Novo mesto; Zaletel Milan, upravnik tovarne »Keramika«, Novo mesto; Oklešen Franc, upravnik opekarne Zalog; Perič Ludvik, upravnik »Tkalcnice« MLO Novo mesto.

Mnogi so dobro govorili za enega – eden pa slabo za množe

O uprizoritvi Goldomijevega »Lažnivca« na novomeškem odrju je dosedel poročala Ljudska pravica dne 19. XI. 1950, teden dni kasneje pa je pričel Dolenjski list v 39. številki kritiko prvega dela nove gledališke sezone. 9. decembra je Dolenjski list znova pisal o »Lažnivcu«, tokrat se je oglasil dopisnik »Eden za mnoge« in v članku s širokim naslovom pokažal toliko strahu za vzgojo mladine, hkrati pa upanja, da bodo njegove vrstice »sprozile prepotrebno diskusijo o teh problemih«, da nai bodo verjetno odgovorili tako poklicni vzgojitelji, kakor ostali ljudje in morda tudi starci. Prispevek k tej diskusijski, ki bo verjetno popolnjen s enostransko gledališčem in napisanega članka o »Lažnivcu« in šolski mladini v 41. številki Dolenjskega lista, naj bo tudi teh nekaj naslednjih vrstic.

Ponovno sem prebral članek dopisnika »Eden za mnoge«, vendar pa se ne morem ostresti vtisa, da se je njegov avtor z neodgovorno površnostjo lotil problema, ki bi zaslužil z ozirom na vzgojo mladine več skrbnega poglabljavanja. Kakor je na eni strani treba pozdraviti sleherni prispevek k izpoljušanju vsega našega vzgojnega dela, tako je treba na drugi strani osojati vsakozko, osebno, predvsem pa nesodobno gledanje na te perce probleme, ki so stvar na vseh. Avtor »Eden za mnoge« očita novomeškemu gledališču plehko v izbiri predstave »Lažnivca«, ki se mu zdi, da ne prispeva ničesar k vzgoji človeka, predvsem pa ne mladega. Hkrati očita šibko poglobitev v splošno pedagoško problematiko, kar velja predvsem za vodstvo novomeške gimnazije, učiteljsca in srednje gospodarske sole, ki so pustila oz. pripravila obisk predstave mladini. Goldoni se mu zdi banalen, klasicno pitej, njegov humor obešenjaški in že takoj prezvecen, da je podoben bolj burki klovnu kakor komediji. V »Lažnivcu« vidi samo primitivnost in cenenost, osladnost, nobene živiljenjske poglobitve itd. V izbiri besed uničujejo kritike italijanskega komediografa avtor »Eden za mnoge« ni bil v zadregi. In če bi Goldoni še živel, bi ga morda plehko nekaterih, danes sicer že prav redkih filistrskih butic, znova pognala po svetu...

Avtor »Eden za mnoge« morda ne ve, da so lani igrali Goldonija v Jugoslovanskem dramskem gledališču v Beogradu, v poklicnem gledališču v Mariboru, da ga trenutno pripravljajo dijaki gimnazije v Postojni in da ga bodo igrali še marsikje. Smrtno obsodbo, ki jo je »Eden za mnoge« napisal Goldoniju in njegovemu delu, bi kazalo torej pred izvršitvijo le še malo prestresti, mar ne? Ne bom branil novomeškega gledališča, pri katerem trdi avtor navedenega članka, da »... je bilo letos pričakovati nadaljnega vzpona...«. Brami naj se samo s svojim delom. Ugotoviti moram le, da me je avtor »Eden za mnoge« prepričal pravzaprav o eni sami stvari: da namreč učencev osnovne sole ne bi kazalo puščati k šolskim predstavam, vsaj k takim ne, ki niso izrecno mladinske. Drugačna pa je stvar z obiskom šolskih predstav za ostalo mladino.

Ob pisanju teh vrstic mi je pred očimi slika, ki sem jo doživel kmalu po šolski predstavi »Lažnivca«. V mestu sta se v mirnejšem vremenu kotičku sesla starejša gospoda. Debelejši je strahovito udrial po »nemoralnem« Goldoniju in javnem pohujšanju; repertoar njegovih besed o skribi za mladino in »umazancu Goldoniju« se ni dosti razlikoval od besed avtorja »Eden za mnoge«. Ko sta premela in obsodila predstavo, pa je zaceb delbi gospod umazano kvantati in govoriti spolzke neslanosti. Tovariš, ki je sedel nedaleč stran njune družbe, ga je opozoril, da njegovo kvasanje ni v skladu s tem, kar je pravkar povedal v zaskrbljenosti za

G. T.

Treba je s prstom pokazati

Ponošno kipe hiše starega, trdnjavskega mesta v višino in se stopi na vrhu v močni masiv starodavne kapitolske cerkve. Popotnik, ki zaradi časa morda le utegne in gre z novomeške postaje, namesto po prasni ali platni cesti raje čez kapitolski marof, se mora diviti pogledu na naše mesto, ki ga od vseh strani oklepajo hribi: Gorjanci, Rog, pa vinorodni griči: Hmeljnik, Trška gora, Grčevje, Vinji vrh itd., ter ga obdajajo heste in gaji, polja in travniki, med katerimi potasi leže zelenja Krka in mesto »objemlje kot ljubica zvestak, kakor poje Kette. Pa tudi, ce se približa našemu mestecu od katerekoli druge strani, te vablivo pozdravlja in imaš o njem najlepši vtis. Priznati moras, da je res ljubko in vablivo.

Vsi lepi prividi pa minejo človeka takoj, ko stopi na starinska, zgodovinska tla mesta samega. Poleti prah, spomladi in jeseni blato in brozga, pozimi kupi snega, ki so prepunjeni soncu in vetru, da ga v pomladinskih mesecih stopita in pospravita. Za ocvirček pa se razvaline, tako kruto in bestialno bombardiranega mesta, ki se še vedno grma dajo na vseh koncih in krajih, kljub vsemu prostovoljnemu ali udarniškemu delu mesečev. Da tudi v pogledu čistoče mesta nismo na najvišji stopnji, bo priznal vsak, ki le na hitro pogleda v naše mesto. Nekoč so bila okna in balkoni mestnih hiš, zlasti ob Zagrebčici, Sulkjetovi, Ljubljanski cesti in na Glavnem trgu, polni rož v cvetja, in to od rane pomladi do pozne jeseni. Naš rotovž je bil ena sama cvetlična greda. Prav tako balkoni Smalčeve in Kasteliceve hiše. Danes so ti balkoni skrajno zanemarjeni, čeravno bi nikogar nič ne stalo, če bi poskrbel za cvetje. Drva se kopijojo pred in za hišami, jasno, ko ni zagarerj, da bi sproti pozagali in pospravili drva. Poleg tega pa ljudje drveni kamnati ne bodo imeli kam spravljati, saj so vse še tako slabe luknje v mestu že uporabljene za stanovanja ali pa pisarne, in niso osamljeni slučaj, da ljudje sproti kar na ulici zagajajo drva. No, pa drva, to bi se ne kako šlo, je to koristna in nujno potrebna zadeva vsakega človeka. Po mestu imamo dovolj druge še bolj kričeče nesnage na pretek, ki bi jo bilo treba odstraniti. Pa teh stvari ne bomo rešili samo s prostovoljnimi in udarniškimi deli, čeprav bi tudi v tem pogledu lahko mnogo več storili, kot smo.

Oleševalno društvo je danes brez vsake podpore in brez modi, saj niti očen delavcev ni moglo najeti zaradi vprasanja živilskih nakaznic. Razumevanja pa ni naslo. Zato pa je danes vtišnjen našim zelenicam, parkom in drevoredom poseben tujsko-prometni petcat. Zato pa moraš celo po drevoredih gazitih po odpadlem listju in blatinu brozgi. Novomeško blato je postalé že takov slovito in široznanzo, da o njem ni več vredno izgubljati besed.

Nekaj več pozornosti pa velja posvetiti našim redkim javnim nasadom. Kar po vrsti pojdimo. Edini park, ceže moremo rabiti to besedo za tisto okroglo ploskev na prostoru starega pokopališča, je danes dobesedno uničen. Hiša, ki stoja tam, ne odgovarja ne estetskim, se manj prostorninskim, niti malo pa ne kulturno-zgodovinskim prilikam in zahtevam, saj je ta prostor zakonsko zaščiten. Da pa je stvar še smesnejša, je na tem prostoru postavljena še baraka za pisarne. Sedaj je na vsem prostoru pusta planjava, kjer kvečjemu raslejo še kake koprive in bohotina »rosa plevelia«. Celo na gradicah pred novo stavbo je ta vrsta lepotnih rastlin dobila prostor. Res je sicer, da je ta prostor do skrajnosti pokvarjen, vendar bi se dalo rešiti vsaj še nekaj. Veljalo bi za ureditev tega prostora poklicati v Novo mesto strokovnjaka, ki bi ohranil, kar še ni do temeljev pokvarjenega in da bi ta prostor

mladino o Goldoniju, nakar je debeluhar zamahnil z roko in dejal:

»Ah kaj, saj tu ni šola, zdaj smo sami med seboj...«

Torej – dvojna morala... Prav tako, kakor pri tistem državljanu, ki ima v mestu odgovorno službo in je v njej kar se da na videz resen in delaven, kadar pa se vozi v vlaku, pa robi umazanosti in packarije, da se zgleduje nad njim ves vagon.

Cemu ti dve primeri? Zato, ker diši nekaj take dvojne morale tudi iz članka avtorja »Eden za mnoge«. Pozabil je namreč, da so pri nas časi jezuitske vzgoje minili... Bodega v oči ena izmed stoterih Leliovič laži – tista o namišljeni nosečnosti in mimogrede vrzena opazka o zakonu in otrokih. Prav tu je moral obstati – prav ob tem pa je tudi pozabil, da se mladina zaradi tega ni prav nič pokvarila, še manj – da se ob tem tudi ni ustavljala, kakor se je pisec navedenega članka. Taka je resnica: mladino vrgajamo, hkrati pa ji ogromno zaupamo! Doslej nas ni razočarala – kdor pa je pokvarjen, pa bo videl – in iskal! – umazanijo povsod. Za roko mladine ne bomo vodili tam, kjer je pokazala, da zna sama zdравo presoditi, kaj je zdравo, kaj gnilo, kje je zrno, kje pleve. Iz pogovora z mladinci po predstavi vsem tudi, da so znali izluščiti poučno jedro iz lahkonika komedije, kar je avtorju navezenega članka delalo toliko težav... Morda se ni znašel zato, ker je zelo odmaknjen od mladine, od naše žive stvarnosti, ker se vse preveč tiči v starem televizorju? Nekaj tega bo držalo – sicer ne bi bilo v njegovem članku zavijanja oči, s čimer smo pri nas že pometli.

Prav bo, če se bodo v tej diskusiji oglasili tudi poklicni vzgojitelji in spregovorili besedo o šolskih predstavah, filmih in koncertih za mladino – in najmlajše. Skoraj ne morem verjeti, da o Goldonijevi komediji niso razpravljali v novomeških srednjih šolah. Zato dvomim, da se je vprašanje »rušenja morale« ob »Lažnivcu« pojavilo se kje drugje kakor v glavi avtorja »Eden za mnoge«. Končno, še opazko k podpisu njevega članka: bilo bi bolje, da bi se podpisal le z »Eden«. Prav nič ni namreč verjetno, da bi se takó milnato napihovanje vroblema tam, kjer ga pravzaprav ni navduševalo »mnogovljudi.

G. T.

Pod naslovom »Lažnivec«, šolska mladina in še kaj je bil v 41. številki »Dolenjskega lista« objavljen članek »Enega za vse«, igralski kader je na ta članek opozoril režiserja, ki je nemudoma stopil do enega za mnoge, s pretezo, da zve, ali je tisti eden za mnoge pisal članek ponos ob svetlobi pedagoškega sonca, ali morda podnevi ob lešterbi blažne vzgojne nestropnosti.

Poslušajmo nuan nadvise zanimiv pogovor. Igralec: Razočarani smo nad izbiro komada, ob katerem se zmanj sprasujemo, kaj naj prispeva k vzgoji človeka sploh, kaj šele mladega. – Hm! Besede velikega genija!

Igralec: Sami sebe vikate. – Komada, ki po svoji banalnosti in po obešenjaškem humorju ter po klasicni plitvosti pomeni še omalovazevanje resnega in požrtvovavnega dela in časa, ki so ga prizadeli v njegovem realizacijo. (Se glasno zasmje.)

Igralec: Ob pisanju teh vaših dejstev vam je pedagoško sonce utajilo 200 ultravioletnih žarkov.

Vzgojitelj: Oprostite, mislim, da kot pedagog dobro poznam 18. stoletje in v njem zivece dramaturge kot so Goldoni in njemu sični banalni komediografi, ki jih je zapolidil Molier, da...

Igralec: Da, da, pozna se vam vaša obča razgledanost. Zdi se mi, da ste pripadnik tistih jančarjev 18. stoletja, ki so Goldonija zaradi dramatsko-reformatorske miselnosti bozali z brcami, s to razlikovali, da ga vi se danes, ne z brcami, ker pac Goldoni s svojo banalnostjo in obesenski humorjem ze 200 let pod zemljo vznemirja novomeškega enega za mnoge, pač pa s klasicno plitvijo in verzijami o Goldonijevi pedagoški memorali.

Vzgojitelj: Jančar je bil pedagog sta dva pojma. Mar je Lažnivčeva prisiljena, namišljena nosečnost, prikazovanje zakona kot zadnjo neumnost, da bosta naredila otrok, kolikor bo hotel itd., pedagoški način vzgoje naše mladine? na! Tiste mladine, v kateri zremo našo bodočnost? In ce se predpostavim, da so ob takih besedilih nemoralni gledali Lažnivca celo nižješolci, torej absolutno nepokvarjeni cvet Novega mesta, mi tembolj izpada silna primativnost in cenenost že tako stokrat prevečenega, skoraj klovnskega humorja, če to sploh smem tako imenovati.

Igralec (ironično): Cisto res. In ce tudi jaz nekaj predpostavim, da se namreč danes 16 letne dijakinje že pridno možijo in...

Vzgojitelj: To so ekstremi a vi hočete le-te s takim repertoarjem sposlošiti.

Igralec: Teatralni muci smo pac dozvetni za plitvo-klasicno klovansko besedeno mizanseno Moliera Goldonija in njima enakih komediografov. Banalni Moliere nas je s predlanskim Tarlurom naučil zapeljevati, z obesensko-plitvim Goldonijevim Lažnivcem pa smo predlanskim naučene in do tedaj nepoznanje pridobivati spretno izkoristili Jasno, nadobudna in do uprizoritve Lažnivca nepohujšana novomeška mladina, ne rečem beografska, četudi bo centralno gledališče uprizorilo Lažnivca, ali

pa morda postojnska, kjer bo mladina sama uprizorila to klovnsko burko, pri tem občutno tripi. Se bolj od nje morda njeni pedagozi, ki miže, kot divji petenci, kačar poje, copirajo kaj, ne modrosti in ob bojazni, nad nemoralnim padcem zaupane jim mladine civkajo o banalnosti in obesenski humorju velikih in resničnih ljudskih, svetovnoznanih komediografov. Hm! S tem takam se na domaci praznik nismo postrezemi.

Vzgojitelj: To najbrž meni sliši. Hvala! Ne dejajte si utvar. Vem, kaj govorim. Ce mislite, da boste vi, kot učitelji igralcev soliti pamet meni, se bričko motite. Jaz vem, kar vem.

Igralec: O, Sokrat! – Samo malo bolj skromen je bil. Ojda noti uden ojda, je dejal pred smrto. Vem, da nici ne vem. Ra je imel malo bolj sivo glavo, kot jo imate vi in 5 cm daljše obzorje od vašega.

Vzgojitelj: Kaj mi mar Sokratovo kokodajanje. Ne izpodobitno drži, da je Lažnivec cenena burka, vi pa nepoznavalc smislene sodecne vzgoje. – Ce pa ste morda uprizorili Lažnivca samo zato, da bi napolnili blagajno, ne meneč se za vzgojno bistvo izbire dela in s tem izrabljali kulturno firmo za uprizorjanje klovanske burke je to ne le omalovazevanje resnega truda in časa, temveč tudi neodpustljivo denarno izkoriscenje naših dijakov.

Igralec: Da, da, to povsem drži. Vaš dijak je moral za isto delo, da katerega je moral novomeški upokojenc s 1200 dia mesečne pokojnine plačati 20, ali celo 30 din, plačati le 10 din. Maksimirana cena je bila pac zato, ker vasi dijaki dobivajo le 1500 din mesečne štipendije. – No, pa dovolj o tem. Prepričal sem se, da ste članek napisali počuti ob svetlobi pedagoškega sonca, toda brez ultravioletne sile njegovih žarkov. Spoznal sem v vas človeka velike logične bistrine in brez dvoma moža absolutne vsevednosti nepoznanja dramatike sveta.

Tako je, eden za mnoge. Ce udariš, zaboli, Ce v cesen ugrizne zasmrdi. Razšla sta se. Med potjo sta se debatirala, končno pa sta prišla do zakljukčka: režiser je dobro govoril za enega, eden pa slabo za mnoge. R. U.

GIMNAZIJCI SO SE ODDOLŽILI CANKARJEVEMU SPOMINU

11. decembra 1918 je zatisnil trudne oči eden največjih mojstrov slovenske besede – pisatelj Ivan Cankar. Novomeški dijak VI. VII in VIII. razreda gimnazije so na obletnico njegove smrti priredili lepo uspel spominski večer. Delavno mladinsko kulturno-umetniško društvo »Oton Zupančič« je povabilo na proslavo predstavnike političnih organizacij, prostvenih ustanov in profesorski zbor.

Spominski večer je začel s skrbno sestavljenim referatom osmošolec Franc Cvelbar; podal je verno sliko Cankarjevega življenja in ustvarjanja. Mogočen lik Cankarjeve osebe je zaživel pred gosti in številnimi dijaki zelo preprljivo. Sledile so recitacije pisateljevih pesmi, odlomkov iz kritičnih in polemičnih spisov ter dveh črtic, napovedovalec pa je z vmesnimi citati povezoval nastope v obrano celoto. Posebno so ugajale recitacije; Ajda Gregorčeva, Eva Nifergalova, Mar-

jana Felkova in drugi nastopajoči so z občutkom recitirali in brali Cankarjeva dela, najbolj pa so poslušalci nagradili izredno lepo recitacijo črtice »Skodelica kave«, ki jo je podala omošolka Majda Vrtačnik.

Kulturno prireditve, ki je bila v okrašeni risalnici gimnazije, so gostje in dijaki nagrajili z zasluzenim priznanjem. – MKUD »Oton Zupančič« bo priredilo v kratek čas Kosovelov spominski večer. Tg.

Za novoletno jelko obljubimo našemu mlademu rodu, da nam ni za njegovo srečnejošo bodočnost nobena žrtev prevelika!

pustila in preselila te pisarne v Bršljin – cesar menda prej ni mogla storiti in je bila postavitev te barake nujna potreba. Danes je ta baraka sama postala razvalina. Saj, kakor pravijo ljudje, niti ni prikladna ne za pisarne, se manj pa za stanovanja, saj baje teče skozi streho v sobe, pesci pa sploh nini v njih. Ta »lepotna« zadeva sredi mesta, ki komaj izdelana že postaja razvalina, pa kljub temu ne bo dobila značaja kulturno-prosvetnega in ne umetnostno-zgodovinskega spomenika. Ce je že noče nične kupiti, naj jo pa Gozdna uprava čimprej podpre. Ce se ozremo po tem trgu malo naokrog,

Nov odbor OF II. terena v Novem mestu

Pretekli petek je imel novoizvoljeni terenski odbor OF drugega terena prvo sejo. Predsednik starega odbora tov. Mahotrič je podal kratek pregled delavnosti in stanja Fronte na II. terenu. Zal so mu odborniki starega odbora le malo pomagali — razen nekaterih izjem, seveda —. Saj se je celo zgodilo, da je bivši odbornik vrnil vabilo za sejo odbora in napisal nanj: »Nimam časa, pustite me pri miru...« Takih odbornikov ni bilo po 7 in 10 mesecih na sejo, čeprav jih ljudje dostikrat vidijo, kaako se potem, ko zaprejo svoje delavnice, sprehajajo po mestu... No, takih ne potrebujemo, so sklenili frontovci II. terena in so pri volitvah izvolili nove, delavnne ljudi v odbor. Ko je stari odbor predal svoje delo, so novi odborniki prerešetali, koga bi izvolili za vodstvo terenskega odbora. Po krajšem pretresu je obveljal predlog, po katerem je bil soglasno izvoljen za predsednika terenskega

odbora OF tov. Ančik Mitja, za sekretarja tov. Vrančič Bogdan in za blagajnika tov. Hrovat. Odborniki so obljubili, da bodo vsi sodelovali pri delu in skupno reševali naloge, ki se postavljajo pred frontno organizacijo.

Sklenili so, da bo v kratkem prva delovna seja. Kakor kaže, bo treba teren, ki ima zdaj čez 600 članov (!) razdeliti vsaj na dva manjša terena. Prav tako bodo te dan sklicali sestanek vseh hišnih oz. uličnih povrjenikov Fronte in se z njimi pogovorili o nalogah, ki jih imajo povrjeniki.

»Nekoc je bil drugi teren najboljši v mestu!« sta med sejo omenila dva prejšnja odbornika. Novi odbor upa, da bo s sodelovanjem vseh članov Fronte, pa tudi dosedanjih odbornikov lahko dvignil uspehe dela frontovcev drugega terena na zadovoljivo višino. Nojenih ovir pa ni, da ne bi drugi teren spet postal najboljši v mestu! Vm.

Zadružniki v Metliki so napolnili silos

Lepo, toplo in sončno jesensko vreme se je naglo sprevrglo v dež in tudi sneg se je pokazal v Beli krajini. Zadružniki so v tem vremenu pod veliko pokrito lopo blizu hleva izkopali globoko jamo za silos. Jama je izkopana v sami ilovico, kar bo precej prikladno za tak najbolj primitiven silos. Boljšega leta niso mogli dobiti zato, ker bodo drugo leto gradili nova gospodarska poslopja, poleg tega pa tudi pravi silos. Tam bodo zadružniki poceni prištedili krmo za zimo. Prav tako pasejo živino ob lepem in grdem vremenu.

Pa tudi drugače so zadružniki v Metliki marljivi in skrbni. Letos so pridelali 28.400 kilogramov krompirja, od tega so oddali za

obvezno oddajo 7180 kg krompirja, celotni krajevni odbor pa ga je oddal samo 12.000 kilogramov. Pitancev bodo dali 14 po 120 kg teže.

Da bi pa bilo delo v bodoče uspešnejše, razpravljajo sedaj zadružniki na večernih sestankih, kako bodo uvedli pri brigadnem načinu dela tudi norme za posamezne kulture. Tudi o načrtu za gradnjo hlevov se pogovarjajo, kje naj bi gradili in kako, da bo čim bolj praktično. Goveji hlev bo velik najmanj za 50 glav živine, svinjski za 50 do 60 svinj. Tudi prostor za stroje in vozove bo zraven. Ravnino tako shramba, pisarna in eno družinsko stanovanje. Pravijo, da bodo gradili vse sodobno in čim bolj praktično.

Telesna vzgoja — šport — šah

O IGRI KOSARKE V NOVEM MESTU

O košarki bi se lahko mnogo pisalo. Je to igra, ki današnjo mladino najbolj navdušuje, posebno pa še pionirje. Njene glavne edlike so: hitrost v kretnjanju ter preciznost v sprejemaju in oddajanju žoge. Dober košarkar mora biti visoke postave, hitrega refleksa ter imeti smisel za kolektivno igro.

Niše dolgo, ko so to igro iznašli. Začeli so jo igrati 1. 1891. v Ameriki, odkoder se je kmalu razširila po vsem svetu in je kmalu zaradi velike koristi dobila veliko pristašev.

V slehernem malo večjem kraju naše domovine se danes že vadí in igra košarka. Do nedavna v Novem mestu sploh ni bila med mladino poznana ta igra. Prvi, ki so jo poznali, so bili dijaki tukajšnje gimnazije, kateri so si v telovadnici postavili koše in so se takoj kmalu seznanili s to koristno igro.

Ko so bili na Loko postavljeni koši, se je še bolj povečalo navdušenje za to igro. Navdušenje je pa kmalu popustilo, ker ni bilo vodnikov, ki bi zbrali mladino in, jo sistematično vzgajali. Mladina si je sama izbrala iz svojih vrst vodnika, ki pa ni imel zadostni izkušenj, da bi jih uvedel v igro.

Tukajšnje društvo se je tudi premalo zanimalo za košarko. Sekcija je bila samo na papirju in je zato tudi umrla.

Mogoče so dali tudi preveč poudarka odbokji, ki je dosegal zato tudi viden uspeh v letosnjem letu, posebno v ligaskem tekmovanju. Toda klub temu se ne bi smela zanemarjati košarka.

Mladina ni opustila te igre, čeprav ni imela vodnika in ni bila vključena v društvo. Posebno pionirji so se zelo navduševali za to igro. Po krajšem času vadbe je bila prva tekma s tukajšnjimi predstavniki JA. V tej igri so naši mladi igralci beležili svojo prvo zmago. To jih je navdušilo in so pričeli še čeče prihajati na Loko in metati sogo v koš.

Prišel je tudi trener iz Ljubljane, ki je prevzel za nekaj časa sistematično vadbo, ter pokazal tehniko in takto te igre. Na žalost se po njegovem odhodu ni več vadilo sistematično. Mladina je še prihajala na Loko, toda ni bilo nikogar, ki bi jo uvedel v sistematično vadbo.

Toda klub temu se je rodila lepa zmaga. Poleti je bilo v Novem mestu najboljše gimnazijalno moštvo iz ljubljanske gimnazije. Majstrovski gledalci so bili zelo navdušeni za to igro. Ko so videli spremnost in sistematično igro Ljubljancov, so vsi pričakovali poraz domačinov. Toda bilo je obratno. Naši mladinci so brez sistema z veliko borbenostjo premagali tehnično veliko boljše mladince iz Ljubljane.

Se večji uspeh naših domačih košarkarjev pa je bil v letosnji zadnji igri proti »Zeleničarju« iz Ljubljane. Tudi to srečanje

se je končalo z rezultatom 31:9 v korist Novomeščanov. Zopet so borbenejši premagali tehnično dobre toda zelo mlade igralce iz Ljubljane. To igro je mladina organizirala brez vednosti tukajšnjega društva. Sami so se dogovorili za gostovanje. Seveda to ni pravilno. Morali bi najti povezavo z društvom, pa čeprav društvo ni našlo poti do njih.

Ta zmaga naj bo vzpodbuda društvu, da je treba to mladino čimprej vključiti v sekcijo, da se jim najde dobrega voditelja, da bodo sistematično vadili preko zime in ši drugo leto še lepšim zmagam nasproti.

G. J.

NOVOMESKI ATLETI ZOPET USPESNI

Atletska zveza Slovenije je priredila v pocaitev praznika 29. novembra »Tek republike«, ki je bil obenem tudi zaključna prireditve atletske sezone. Na to prireditve so bili vabjeni vsi, ki v teku kaj pomenijo. Vse program se je vrnil v vec skupinan, toda ne na tekališču, temveč po ljubljanskih ulicah.

Novomeška ekipa letos ni nastopila kompletna. Manjkal je predvsem Lenart, ki se zaradi bolezni ni mogel pripraviti za to tekmovanje. Njegov izostenek je vsekakor opravljiv, nikakor pa ne moremo opraviti izostanka nekakrnik, ki so bili za potovanje določeni, a iz nerazumljivih razlogov niso prišli na postajo. To velja zlasti za Petretta, ki bi mogel biti na tem tekmovanju v svoji skupini zelo uspešen, dalje za zmagovalko nedavnega »Pionirjevega crossa Koseletovo, Zupančicevo in Beletovo. Zeleti bi bilo, da se drugič kaj takega ne priperi več.

Moramo pa reči, da so se naši tekmovalci nad vse častno borili in so v skupinah, v katerih so tekmovali, ogrožali mesta tudi najboljšim. V skupini mlajših mladincov na 1200 m je bil Novomeščan Mihelčič Marjan izmed 15 tekmovalcev po vrstnem redu šesti, po casu pa samo 4 sekunde za zmagovalcem. Na enajsto mesto se je uvrstil Dokel.

Pri mladinkah na 700 m je bila Melinkova tretja. Jeničeva peta, deveto mesto pa je zasedla Povšetova. Vsega skupaj je v tej skupini teklo 11 tekmovalk.

Člani so tekli na 4500 m. Na startu se je javilo 14 najboljših dolgorogov. V tej ostri konkurenči je Novomeščan Glonar dosegel sicer samo deseto mesto, kar pa je še vedno uspeh, ker je treba vedeti, da so v tej skupini tekmovalci člani mednarodnega razreda, naši reprezentanti: zmagovalec Ceraj, Mihalčič, Segedin in drugi. Glonar bi mogel dosegeti celo boljši uspeh, če bi se bil za ta tek opremil z ustreznimi copatami. Zares škoda je, da v tej skupini ni mogel nastopiti simpatični Novomeščan Lenart in potrditi svoj nedavni uspeh v Ljubljani, ko je zmagal v teku na 3000 m in dosegel obenem tudi boljši čas od službenega mladinskega državnega rekorda. Mimogrede bodi povredano, da je te dni prejel od Atletske zveze Slovenije pojavljeno diplomo, ki naj mu bo v vzpodbudo k nadaljnemu delu. Prav tako je tudi Glonar dobil diploma za dosegene uspehe kot nemurjni organizator.

Atletski sekciji SD Krke čestitamo in želimo, da bi se večkrat lahko beležili njene uspehe na atletskem polju doma in široki domovini. Kle

Poravnaj naročnino!

OD TU IN TAM...

Nov plug za rigolanje vinogradov. Pred dnevi so sporočili iz centralnih strojnih delavnic največjega državnega poselstva Belje, da so mehanični in inženirji izdelali novo vrsto plugov za rigolanje vinogradov. Pri preizkušnji je plug z lahkoto rigolal oral zemljo nad 60 cm v globino. Pluge bodo zacetli izdelovati v večjih količinah; posebno bodo služili pri obnavljaju nasih vinogradov.

Podonavska komisija zaseda. V Galacu se je zaceло tretje zasedanje Podonavske komisije, v kateri so Romunija, Bolgarija, Madžarska, Sovjetska zveza, Českoslovaška in Jugoslavija. Ze na prvih sejah komisije se je pokazalo, da igrat tudi tu delegacija Sovjetske zveze prvo violinino in hoče vsiljevati svojo voljo drugim delegatom. Zastopnikom informacijskih uradov je bil dovoljen čas, da bodo razmislili o svoji počasnosti.

Pomoč Amerike Jugoslaviji. Odbor ameriškega senata za zunanje zadeve je soglasno odobril program predsednika ZDA za pomoč Jugoslaviji za odstranitev posledic suše. Pojavilo se je 38 milijonov dolarjev.

Velike poplave v Panami. Naravnih katastrof letos po svetu ne manjka. Iz Paname poročajo o velikih poplavah, kjer je ostalo 3000 ljudi brez strehe, 11 jih je utonilo, večje število pa jih pogrešajo.

250 CLANOV MUZEJSKEGA DRUSTVA

Muzejsko društvo v Metliki je priredilo 29. novembra za 7. obletnico ustavnitve naše republike dobro uspelo razstavo narodnosvobodilne borbe. Na razstavi je bilo prikazano delo belokranjske tehnike in partizanskih delavnic, vojaški tisk, slike padlih borcev in talcev, dokumenti prvih organizatorjev OF v Beli krajini in njih slike, dokumenti komande mesta Metlike po kapitulaciji Italije, denar in obveznice za posojilo narodne osvoboditve. Prikazani so bili tudi dokumenti o delu in življenju Belokranjca Janeza Marentiča, člana CK KPS, ki je bil v starci Jugoslaviji preganjan kot dosleden borec za pravice delovnega ljudstva.

Otvoriti razstave so prisostvovali predstavniki oblasti, JA, množičnih organizacij in šolska mladina. Namen razstave je bil, da se poživi delo muzejskega društva v Metliki, ki bo za desetletenico OF odprlo zgodovinski muzej. Razstava si je ogledalo preko 1200 ljudi. Razstava je zbudila med ljudstvom zanimanje za zbiranje raznih predmetov. Muzejsko društvo ima že okrog 250 članov.

R. F.

POPIS ZIVINE, PERUTNINE, CEBELNIH PANJEV

Kakor vsako leto, bo tudi v letu 1951, in to v mesecu januarju, od 15. do 25. popis živine, perutnine in čebelnih panjev. Pri tem popisu bo popisan še celotni fond zemljiških površin in posejanih površin, del fonda kmetijskih strojev in orodja, celotni fond stanovanj, ki še niso bila zajeta s popisom v letu 1949-50, hlevska površina za veliko živino in uporaba električne energije v gospodinjstvu in kmetijstvu.

Popis bo opravil Zvezni statistični urad FLRJ, na celotnem področju republike, po statističnih uradih ljudskih republik in statističnih uradih pri Okrajnih ljudskih odborih.

Iz zgoraj navedenega je jasno razvidno, da bo predstojeci popis zelo obširen in zahteva temeljite priprave ter dobrega in odgovornega kadra za pravilno izvedbo istega.

Novomeški okraj je tudi že v pripravah za popis. Okrajni izvršni odbor je že imenoval z odločbami sedemčlansko popisno komisijo in 14 člansko kontrolno ekipo, katera bo pomagala na terenu popisovalcem in krajevnim komisijam za časa popisa. Isto tako je bil dan nalog Krajevnim ljudskim odborom, da takoj imenujejo 3 do 5 člansko popisno komisijo in gotovo število popisovalcev, tako da ne bo prišlo na en popisni okoliš (na enega popisovalca) več kot 150 gospodarstev.

Omenjeni popis je velikega važnosti za pravilno planiranje živine, za ugotavljanje padca in porasta živine ter ugotavljanje drugih pokazateljev. Uspeh popisa bo odvisen od popisovalcev in krajevnih komisij ter od lastnikov posameznih gospodarstev. Opozorjam, da naj vsi sodelujoči pri popisu opravijo svojo dolžnost s čutom odgovornosti, a lastniki gospodarstev naj prijavljajo točno, tako da bodo dati podatki res stvarni!

Statistični urad pri OLO Novo mesto.

PRIREDITELJE PRIREDITEV.

kulturno-umetniška in podobna društva, množične organizacije, šole in vse druge prireditelje prireditiv (kulturno-prosvetnih, proslav, akademij, gledaliških in lutkovih iger, fizkulturnih, zabavnih, plesnih, družabnih itd.) opozarjam, DA SO ZAVEZANI ZA VSAKO PRIREDITEV, kjer se izvajajo dela književnosti in umetnosti, zlasti glasbe, ne glede na to, ali proti vstopnini ali brez nje. 1. PLACATI ZNESEK AVTORSKEGO POVRCILA

in 2. IZROCITI PROGRAM IZVAJANIH DEL V DVEH IZVODIH. Pojasnila in tiskovine se dobijo pri Zavodu in pri tajnikih Okrajnih (rajonskih) odborov Ljudske prosvete. V kolikor niste izpolnili omenjenih obveznosti za prireditve v tekočem letu, storite to takoj, pozneje pa sproti za vsako prireditivo. Protikršiteljem teh obveznosti bo izvajal Zavod postopek po zakonu.

Društvo slovenskih skladateljev, Društvo slovenskih književnikov, Zavod za avtorskopravno zaščito, Ljubljana, poštni predel štev. 3.

OBVESTILO

Popravljalnica čepljev Novo mesto javlja vsem svojim odjemalcem, da je pri njih v shrambi še iz prejšnjih let več parov popravljenih čepljev. Lastnike teh čepljev prosimo, da pridejo ponje do 15. januarja, ker poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

HALO, NAROCNIKI, HALO!

Uprava »Dolenjskega lista« naproša vse naročnike, ki še niso poravnali naročnino za list, da to store še pred koncem tega leta. List se vzdržuje skoraj izključno z naročnino in je zato dolžnost naročnikov, da poravnajo dolžno naročnino!

Prihodnje leto bomo pošiljali list samo tistim, ki so naročnino poravnali in s tem pripravili, da list redno izhaja in nima zaostankov v tiskarni, kjer list tiskajo. V redu plačana naročnina je v korist samo bralcem, ker si s tem zagotovijo redno branje in obveščanje o vseh dogodkih.